

საპარტეზლოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზკულტურისა და სპორტის კომიტეტისა და კომუნისტური რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров ГССР и республиканского Совета профсоюзов

№ 164 (4674)

1972 წ. აბისტო, სამსახური. შანი 6 კაპ.

გაზეთი გამოდის 1984 წლის 18 აპრილიდან

ომარ ფხაკაძეს ბადალი არ ჰყავდა

ბადალი, 20 აგვისტო. ადგილობრივ ტრეჯე უდიდეს ინტერესს გამოიწვია სსრ კავშირის სამი უძლიერესი სპორტის შეჯიბრებამ მიუხედავად ოლიმპიადის საგზურისთვის. როგორც ვახუთი „ლელო“ 15 აგვისტოს ნომერში იტყობინებოდა, ესტონეთის დედაქალაქის ტრეჯე ფაქტურად მეორე საგზური უნდა გათავაშებულიყო, ვინაიდან პირველი შარშანდელი მსოფლიო ჩემპიონატის ვერცხლის პრიზიორს, ხარკოველ ს. კრავცოვს ედო ჩაბუში. აღბათ გახსოვთ, რომ სსრ კავშირის სპორტკომიტეტის ველოსპორტის განყოფილების გადაწყვეტილებით, მიხანშეწონილია კრავცოვის გაგზავნა ოლიმპიადაში სასაპარტეზლო, ვინაიდან მას წარმატების შემთხვევაში უფლება აქვს ფინალამდე არ შეხვდეს მსოფლიო ჩემპიონს დ. შორელონს (საფრანგეთი). მეორე საგზურის ბედი ფხაკაძისა და „დრის დიდი პრიზის“ წლებანდელ გათამაშებაში გააჩვენებულ ვ. ტრიფონოვის დუელს უნდა გადაეწყვიტა. და აი, ამ „შესანიშნავი სამეულის“ ბრძოლაც გაიმართა. პირველ სერიაში კრავცოვმა ტრიფონოვს აჯობა, მეორე ფხაკაძემ შედიხედ მოუგო კრავცოვსა და ტრიფონოვს. შემდეგ ამ უკანასკნელს კრავცოვმაც აჯობა. ახლა კერძო ისევ ფხაკაძეზე მიდგა. თბილისელმა ველოსპორტისტმა არავითარი შანსი არ დაუტოვა მეტოქეებს — კერძო კრავცოვს გაუხსნო, მეორე კი ტრიფონოვს. ფხაკაძემ ყველა სერია დაიდა უპირატესობით მოიგო, ხან პირველი პოზიციიდან უტევედა მეტოქეს. ხან — მეორედან.

სურათზე: ო. ფხაკაძე.

11-19 აგვისტოს ქართველმა მოამსვლელებმა სპორტის საპარტეზლოს შიდა მირიანაშვილის ხელმძღვანელობით დაიპყრეს საბჭოთა კავშირის უმაღლესი მწვერვალი — კომუნისტის პეკი (7495 მ) ჩრდილოეთის კედლით. იერაშიში მოწინააღმდეგე სპორტის ისტატი და ესტატობის კანდიდატი. ეს ასევე ქართველმა მოამსვლელებმა საბჭოთა კავშირის შექმნის 50 წლისთავს მიუძღვნეს.

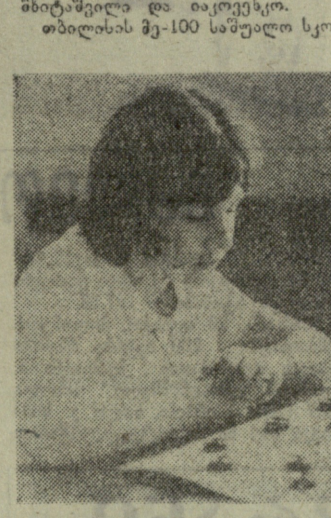
საქართველო-72

- **ბუქარაბადი, 20 აგვისტო.** სსრ კავშირის ხელმძღვანელ ფაქოა ნაკრებმა რუმინეთის ერთგულ გუნდთან პირველი შეხვედრის წაგებისთვის (17:16) ბუქარაში იაღო, როცა მწვერველ ბრძოლაში სძლია მსოფლიოს სამგზის ჩემპიონებს — 20:16. ამ გუნდების მეორე ამაზაგურ მატჩში საბჭოთა ხელმძღვანელთაგან ყველაზე მეტა ბურთი (6) ვ. მაქსიმოვიმა გაიტანა.
- **ქაზანში, 20 აგვისტო.** საგზატყველო კლდობლის უკანასკნელ წინაოლიმპიურ შეჯიბრებაში — „ვილკლემ ტელის პრიზზე“ საერთაშორისო ექსპედიციის წარმატებით ასპარეზობს კუბიშველი ა. გუსიატნიკოვი. ხან თავიდანვე ხელთ იგდო ლიდერობა, როცა ყველას აჯობა პირველ ეტაპზე (ლეკტრინი — ფლორულები 171 კმ) — 4:19.51 (საშუალო სიჩქარე — 29.5 კმ საათში). და თუმცა III ეტაპზე (71 კმ) იგი მეორე იყო, გუსიატნიკოვიმა და გამარჯვებულმა კ. კ. ტალერმა (გერ) ერთნაირი დრო აჩვენეს — 1:50.43. სამი ეტაპის ჩამოი კუბიშველიმა ლიდერობა შეინარჩუნა.
- **ბალეაშა (ოკლამოის შტატი), 20 აგვისტო.** ექსპრესიანი „შეხვედრების“ შემდეგ საბჭოთა პარაშუტისტებმა კვლავ მოხვედრეს მსოფლიო ჩემპიონთა წოდება საერთო გუნდურ ჩათვლაში: წარმატებას მიადნაყეს როგორც ქალბებმა, ისე ვაჟებმა.

პირველად ფინალში

თამარ გახსნილათაშვილის წარმატება

სოხუმში დამთავრდა სსრ კავშირის მოშაშე ქალთა ჩემპიონატის ნახევარფინალი. ფინალის ორი საგზურისთვის იბრძოდა 12 მოშაშე. მათ შორის, სსრ კავშირის გესჩემპიონი მ. იაკოვენი (ბაქო), ოსტატი ი. ბენდერსკაია (კიშინიოვი). სომხეთის ჩემპიონი კ. სერანოსიანი... ჩვენი რესპუბლიკიდან თამარ გახსნილათაშვილს სოხუმის ჩემპიონი ი. ტუბაძე (ქუთაისი). სსრ კავშირის პირველთა ჩემპიონი თ. გახსნილათაშვილი, ნ. აბაშვილი (თბილისი) და რ. ბარამიძე (სოხუმი).

თამარ გახსნილათაშვილი

რეკანში პირტი კვირის შედეგ

19 აგვისტოს ლუგანის კორტებზე დამთავრდა მოსკოვის ტრადიციული საქართველოს ტურნირი ჩოგბურთში. ქალთა გადამწყვეტ ბრძოლაში, როგორც ერთი კვირის წინ ევროპის პირველობის ფინალში, ერთნაირს წაგებდნენ სსრ კავშირის პირველი ჩოგბურთის მოსკოველი თ. მირიანაშვილი და 19 წლის ალმათელი მ. კროშინა, რომელმაც მის ბუდაპეშტში კონტინენტის ჩემპიონის ტიტული ჩამოართვა. ამჯერად მედლი სხვაგვარი იყო. დაბალ მატჩში მოსკოველმა მეტოქემ ორი პარტია მოუგო — 8:6, 6:2.

დასაწყისში და სარბიულზე არ გამოსულა). მან დამაჯერებლად მოუგო გამოცდილ მოსკოველ სპორტსმენს ა. ვოლოკოვს — 6:3, 6:4. მოსკოველმა ისლად შეძლო, რომ მეორე პარტიის ბოლოს სამი „მატჩ-ბოლი“ მოეგო. მირიანაშვილმა კიდევ ერთი წარმატება მოიპოვა რიველ ზ. იანსონთან ერთად, როცა მათ ქალთა წყვილების ფინალში მოუგეს კროშინასა და გ. ბირიუკოვს — 4:6, 7:5, 7:5. მოსკოვი საზღვარგარეთის 8 ქუჩის 17 ჩოგბურთელი გამოდიოდა, მაგრამ ფინალში მოხვედრენ მხოლოდ სამი პირტი საბჭოთა კავშირიდან: ს. ბილი, ინდოელი პ. ლალი და იამაიკელი რ. რასელი. ვაჟთა წყვილების გადამწყვეტ შეხვედრაში ისინი დამარცხდნენ მოსკოველებს შ. ტარაბაშვილსა და ვოლოკოვის დუეტთან — 6:4, 2:6, 2:6.

მეთექვსმეტე პარტია

ფიზიკური — სპასტი მსასპირი პარტია 1. e4 e5 2. მf3 მც6 3. კხ5 ან 4. გ:6 დ:5 0-0 f6 6. d4 გ:4 7. de ლ:d1 8. გ:d1 fe 9. გ:d3 კ:6 10. მ:დ2 მ:ფ11 8:4 მ:ე4 12. მ:ე5 კ:ფ3 13. მ:ფ3 0-0 14. გ:3 ხ5 15. e4 გ:ხ8 16. გ:ლbc 17. გ:d4 გ:ე8 18. მ:დ2 მ:დ2 19. გ:d2 გ:ე4 20. გ:3 კ:ე5 21. გ:ც2 მ:ფ7 22. მ:ფ:2 გ:ხ2 23. მ:ფ:3 ც3 24. მ:ფ:4 d 25. გ:d2 გ:ს5 26. გ:ე2 კ:ე6 27. გ:ც6 გ:ა5 28. კ:4 გ:ა4 + 29. მ:ფ:3 გ:ა3 + 30. მ:ფ:4 გ:ა2 31. კ:დ6 cd 32. კ:დ6 გ:ფ2 33. გ:ა6 კ:ხ2 34. მ:ფ:3 გ:დ2 35. გ:ა7 + ლ:მ6 36. გ:ა6 + მ:ფ:7 37. გ:ა7 + კ:დ7 38. გ:ა2 მ:ფ:6 39. მ:ფ:2 გ:ე7 40. მ:ფ:3 მ:ფ:6 41. გ:ა6 + გ:ე6 42. გ:ა5 ხ6 43. კ:ა2 მ:ფ:5 44. გ:ფ2 + მ:ფ:6 45. გ:ფ:3 გ:ე7 54. მ:ფ:4 გ:ე5 55. ხ:ნ6 მ:ფ:7 56. გ:ა4 მ:ფ:6 57. გ:ნ6 გ:ე1 58. მ:ფ:3 გ:ა1 + 59. მ:ფ:2 გ:ა1 60. მ:ფ:3 გ:ა4. კ:ფი.

XVI შეხვედრაში ბრძოლა გახსნილი

პარტიით დაიწყო. ფიზიკური თაკის საყვარელი სისტემა, ევროპული ფიგურული გაცვლითი ვარიანტი გამოიყენა, მაგრამ მკერდელ ძალიან მშვიდობიანი გაგრეკლება აირჩია, რასაც ლაზიერების ფსკელა და ენდშილი მოჰყვა. როგორც ჩანს, ფიზიკური ყაიძის საწინააღმდეგო არაფერი შეიძლება. სახეობა ენდშილიმ კარგად ითამაშა, ეტლის დროებითი შეწყვეთი პარტი მოიგო, მაგრამ დაფაზე სრულიად საყაიძო ეტლების ენდშილი შეიქმნა. 54-ე სვლაზე მეტოქეებს შეეძლოთ დახვევა, მაგრამ ბრძოლა გაგრძელდა. სახეობა თითქმის 30 სვლის მანძილზე ცდილობდა მოგების შანსის მიღებას, მაგრამ ფიზიკური შესტალ იცავდა თავს და პოზიცია მუდამ თანაბარი რჩებოდა. 61-ე სვლის დროს მეტოქენი ყაიძე შეთანხმდნენ. ამრიგად, მატჩის ანგარიშია 9,5:6,5 ფიზიკურის სასარგებლოდ. სათამაშო დარჩა 8 პარტია. ფიზიკურის ჩემპიონის ტიტულის მოსაპოვებლად 3 ქულა სჭირდება, სახეობის კი ამ უმაღლესი წოდების შესაძარცვებლად — 5,5 ქულა. XVI პარტია დღეს, 22 აგვისტოს უნდა გაიმართოს. თეორიით სპასტი ითამაშებს.

კვანის ტიხვის ორი მედალი

იმეხსამი, 20 აგვისტო. სოხუმში ფიზკულტურის ინსტიტუტში აგვისტო ტიხვის წყალსატენილი სპორტის ისტატია VIII საკავშირო ჩემპიონატის პოლთ ლეის ოქროს მედალი მოიპოვა. მან ჯერ უძლიერესი სლალომისტი ტიხვი შეინარჩუნა, როცა 61,5 ქულა მოაგროვა, მეორე კი პირველი იყო ფიგურულ სრიალში — 5380 ქულა. ყველასთვის სახიშოვნო სიურპრიზი იყო რიველი მფაქვასელი მოშაშელის ი. პლატაისის ვერცხლის მედალი სლალომში — 60 ქულა. III ადგილი შეა მოსკოველი გ. ვუსევი. მასვე III ადგილი სვდა ფიგურულ სრიალში — 5370. მესამე იყო ყაზანელი გ. ჩეკინი — 5180.

ტრამპლინიდან სტომში ყველას აჯობა სვერდლოვსკელმა ა. ერმანმა — 37,8 მ. წინასწარი და ფინალური ცდების ქულათა ჯამი — 720. III ადგილზეა მოსკოველი სამხედრო მოსახმარებელი ა. რადუმინი — 719, III კი ს. ნოსაიოვი — 714. ქალთა ფინალური შეჯიბრება ფიგურულ სრიალში დამაჯერებლად მოიგო მინსკელმა 15 წლის მოსწავლე ო. პოტესმა — 3800 ქულა. მეორე ადგილზეა როგოვა — 3440, მესამე — თ. გეუტი — 2760. ტრამპლინიდან სტომში I ადგილი დაიკავა ლუბნელმა რადიოტექნიკისმა გ. ლიტინოვამ — 23,7 მ ვერცხლის მედალის პრეტენდენტებმა პოტესმა და მოსკოველმა ნ. ვორონოვამ ფინალში ერთნაირი შედეგი აჩვენეს — 23 მ. ვერცხლის მედალი პოტესმა მიიღო, ვინაიდან წინასწარ შეჯიბრებაში მისი შედეგი 10 სმ-ით უკეთესი იყო. სლალომში ქალთა შორის ქვეყნის ჩემპიონი გახდა 20 წლის მინსკელი სტუდენტი ტ. რეცია — 28,5 ქულა. ვერცხლის მედალი მიიღო მოსკოვის საავიაციო ინსტიტუტის მასწავლებელმა ნ. დემინამ, ბრინჯაოს — ვორონოვი.

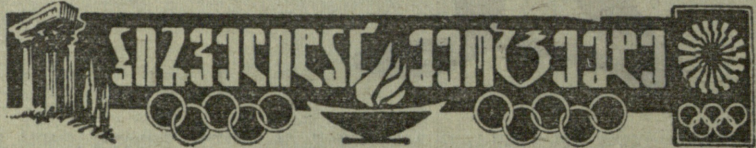
სურათზე: თამარ გახსნილათაშვილი.

გეთო ამბიციური ჯანეტ ნიუბერი და ჯულია ენტონი, გდრ-ის ჩემპიონი ამ მას შემობა. ტურნირი მშინ დაიწყო, როცა ფაგორტიკები გზაში იყენეს, ხოლო დამაჯერებლად განრიგზე ერთი დღით ადრე, ფინალში მონაწილეობა დღით ჯგუფში, მათ შორის — საბჭოთა ჩოგბურთელი ნ. აშმ-ს ღია ჩემპიონატში სასაპარტეზლო შეხვედრაში.

სურათზე: თამარ გახსნილათაშვილი. (საქვლებს კორ.). მისი კვი.

მიუნხენის XX საზაფხულო ოლიმპიური თამაშების მახსენებელი ღარი 4 ღე

მათი კურსი — ოლიმპიადა

აპოკალიფსის ქვეყანაში

— მას შემდეგ, რაც ქნელების რეგატაში ერთგულთა პრიზი — „ბრილიანტის ნიშნები“ მივიღე, ვფიქრობდი, რომ ქვეყნის ჩემპიონატში პირველი ვიქცეობოდი. მით უმეტეს, რომ სეზონში არც ერთი შეჯიბრება არ წამიგია. თუმცა, ვიცოდი, რა ენერგიულად ვმზადვოდა მაღალიშევი — იგი პირველი იყო ლიუვერის რეგატაში. ამბობდნენ კიდეც, რომ იქ ორკილომეტრიაში დანტანცია შევიდ წუთზე სწრაფად ვაიარაო. ასეთი ნიშნისუბები კი თითებზე ჩამოსათვლილი გვეყავს. ფინალში, სადაც ოლიმპიადის საგზურების პედი წყდებოდა, მთელი დისტანციის მანაილზე ვეწვოდი, ბოლო ას მეტრში თავაწწრულად ვიბრძოლე, მაგრამ ანაბაც ვერ მიშველა.

მაღალიშევის წარმატების მთავარი საწინდარი, მისი ძირითადი მეტრების აზრით, შრომისმოყვარეობაა. მას მეკადნიერობის პროგრამაში შეტანაოცაქვს ძალისხობაც, კრსობაც, სპორტული თამაშებიც. სსრ კავშირის წლიგანდლო ჩემპიონატებში მაღალიშევი და ტიშიონინი არასოდეს გამოსულან ერთი ნავით. არ ვიცი, რომელმა მათგანმა შესთავაზა მორიგის ერთად ასპარეზობა, მაგრამ ამ ეკიპაჟმა ექსპრომტად შეძლო შეესრულებინა საჩემპიონო პარტია, რომელშიც ორივე ხმა თანხაბარი სიმღიერითა და შეთანხმებულად ჟღერდა. ნახევარფინალში მათ დამარცხეს საბჭოთა კავშირის წარმანდელი ჩემპიონები, ლენინგრადელები ნ. ბალენკოვი და გ. კოპოიკოვი, ხოლო ვადამწვევები რბოლა ყოველმხრივ ლამაზად ჩაატარეს; ტექნიკურად უსავანდენ ნიშნებს, ტექტიკა უნაკლო იყო, დრო შესანიშნავი — 6.12.3.

მაღალიშევა და მიუნქენში მის შანსებზე ყველა დაახლოებით ერთნაირად ლაპარაკობს: შეუძლია პრიზიორი გახდესო, მაგრამ ყველაზე საინტერესო მანაც ჰელსინკის ოლიმპიადის ვერცხლის პრიზიორის ექიმ-ფსიქოლოგის, მედიცინის მეცნიერებთა კანდიდატის ლ. გინების „დასკვნაა“:

— სხვადასხვა ტესტის დახმარებით ჯერ კიდევ ამ გასაფხულზე დაავადინე, რომ მაღალიშევა მნიშვნელოვნად გააუმჯობესა უპირველეს ყოვლისა მორალურ-ნებელობითი მაჩვენებლები. მონხდა ხარისხობრივი ძერა მის თვისებებში, ძალთა მობილიზებისა და გამარჯვებისთვის გაწყობის უნარში. მორალურად, ვიმეორებ, იგი მზადაა ნებისმიერი ორთაბრძოლისთვის. საბჭოთა კავშირის ნაკრების უფროს მწვრთნელს ე. საშსონოს მიაჩნია, რომ მაღალიშევის თამაზად შეუძლია შეებრძოლოს მსოფლიო ჩემპიონს, არგენტინელ ა. დემიდის და დაამარცხოს კიდევ იგი.

... როცა მაღალიშევი მიუნქენში ზურგის ქარი უსურვეს, მან გაიღიმა და თქვა: — ზურგის ქარს პარტიკი სჯობს, ოღონდ საშალო ძალისა. მაღალიშევი სიმაღლით 180 სმ-ია, წონით კი 80 კგ. ასეთი აღნაგობის ნიშბონსისთვის პარტიკი მისწრებაა.

3. კაპაუშკინი, (საკდების კორ.).

XX საუკუნის ოლიმპიურ თამაშებს უმთავრესად ორი კონტინენტი მასპინძლობდა — ევროპა და ჩრდილოეთ ამერიკა. 1956 წელს თამაშების გეოგრაფია გაიზარდა და ოლიმპიადების მასპინძელ ქვეყნებს ავსტრალიაც შეუერთდა. შემდეგ მეოთხე კონტინენტის რიგიც დადგა: მკიდროდ დასახლებულ აზიის ქვეყნებს შორის უპირატესობა იმთავითვე იაპონიას მიენიჭა, ქვეყანას, რომელმაც მეორე მსოფლიო ომის დამლევის თავის თავზე გამოსცადა მასობრივი განადგურების ყველაზე სრულყოფილი იარაღის დამანგრეველი ძალა. ხიროსიმა და ნაგასაკის ტრეგეული ბედი

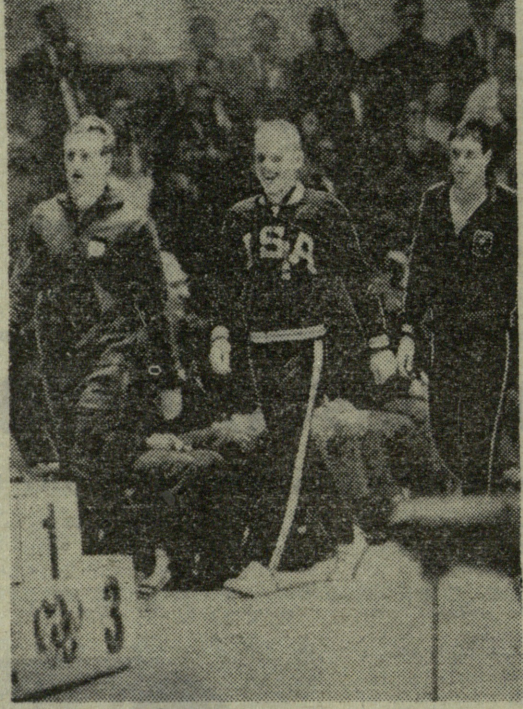
მოსვენებას არ აძლევდა ცივილიზებულ სამყაროს და პირველ ყოვლისა იაპონიას. ამიტომაც, როცა მთელი სიყბადით დადგა ოლიმპიადამი დაჩაგრულ ერთა მონაწილეობის საკითხი, იაპონიამ ყველას უყოყმანოდ გაუხსნა კარი. ტოკიოს XVIII ოლიმპიურ თამაშებს (1964 წლის 10-24 ნოემბერი) ოფიციალურად გამოეხმარა 94 ქვეყნის 6 ათასამდე სპორტსმენი (მათ შორის, თითქმის 1000 ქალი). ამომავალი მზის ქვეყანას თითქმის ყველა მოწინავე სპორტული ქვეყანა ეწვია. იყვნენ ასალმექმნილი დამოუკიდებელი რესპუბლიკებიც,

ენვლობით კიდევ ერთი წინ გადადგმული ნაბიჯი იყო მსოფლიო სპორტის ისტორიაში.

ყოველ რეკორდს, ყოველ მიღწევას, როგორც წესი, გამოიყენებს მასზე უფროსი შედეგი. ასეთია სპორტის დიდიეტიკა, უკეთესისკენ სწრაფვის მუდმივი ტენდენცია, და ოლიმპიადებზეც მკაცრი ლოგიკურაზით იმეორებენ ამ კანონს. ტოკიოს ცისფერ ბილიკებზე 18 ძველი რეკორდი დაამხო, იმდენი, რამდენი გახეობაც იყო ჩართული ცურვის პროგრამაში. ასეთი რამ ოლიმპიურ თამაშებში არასდროს მომხდარა. ყოველ ფინალურ გაცურვას გამარჯვებით ბედნიერი სპორტსმენისთვის დამატებითი სიხარული მოჰქონდა რეკორდის სახით. ამიტომწუ გავიგორდებოდა, რომ XVIII ოლიმპიადის გმირი სწორედ იურგამ დაასახელა. ქვრათმიანი ამერიკელი ღონ პინძღებმა. არაოფიციალური გუნდური გამარჯვება ტოკიოში საბჭოთა ოლიმპიურების დარჩათ, თუმცა სხვაგზა ამჯერად შესამჩნევად შემიცარდა (სულ 27 ქულა). ტოკიომ ბევრი მსოფლიო ოლიმპიური რეკორდი დაამხო — ეს უდავოდ მისი დირსებაა. ოლიმპიურ რეკორდთა ცხრილში შეტანილი იქნა 77 შესწორება. გაუმჯობესდა 35 მსოფლიო რეკორდი. ბევრმა ასალბედა ოლიმპიურმა გაიკაფა გზა დიდ სპორტში, ზეგრმა სწორედ ტოკიოში დაასრულა თავისი კარიერა. ამიტომაც ყველა სიამოვნებით იხსენებს ამ ოლიმპიადას, რომელიც თავისი მწიშ-

ს უკ ა თ ე ბ ზ ე: მორიგე ჰიოლოს მისაღებად მიიშორება პირველი საყოლი (შუაში — დ. შოლანდერი); XVIII ოლიმპიადისადმი მიძღვნილი ერთ-ერთი პლაკატი.

მკლავოსანთა სტარტები

პარაღა, 20 აგვისტო. 8. კიუნენტოვან ჩემპიონატის რეკორდი დაამყარა სიმაღლეზე სტარტში — 187 სმ. პარაღა, 20 აგვისტო. პოლონეთის ჩემპიონატში 200 მეტრზე რბენაში მესიკოს ოლიმპიადის ჩემპიონმა ი. შეიენსკამ შემოაღწიწილი მანძილი 22,7 წამში გაიბრძინა, ხოლო ე. სიმ-ზიუკი 804 სმ სიგრძეზე გადასტა.

სოშია, 21 აგვისტო. ბულგარულ მძლეოსანთა პირველობაში დ. იორიან 675 სმ სიგრძეზე გადასტა. ეს ოლიმპიურ სეზონში მსოფლიოს სტადიონებზე მეორე შედეგია. იგი მხოლოდ 2 სანტიმეტრით ჩამოუვარდებდა გ. უაიტის (აშშ) მაჩვენებელს და ბულგარეის ასალი რეკორდია. ბერლინი, 21 აგვისტო. გდრ-ის დედაქალაქში ოლიმპიურმა ჩემპიონმა მარგიტა გუმელმა ბართვი 19,74 მეტრზე პარა. რიტა შიდეტი 186 სმ სიმაღლეზე გადასტა, ასალგაზრდა დავმარ მალევიმ კი 200 მ 23 წანში გაიბრძინა. ვაჟთა შორის ეს მანძილი აველაზე სწრაფად ზიგფრიდ შენკემ

დაფარა — 20,5. 110 მეტრზე თარჯა-ბენში ვერტოს ჩემპიონმა ფრანკ ზი-ბეგმა 13,3 წამი აჩვენა. ვერტოს ექს-ჩემპიონმა დეტლეფ ტორიმა ბადრო 63,24 მეტრზე ტყორცნა. კმლსენში, 21 აგვისტო. ფინელმა მძლეოსნებმა მარტი მოუგეს შედეგს. ვაჟთა შედეგით 236,5:173,5, ხოლო ქალთა — 73:60. ტ. კანტანენმა ხრილოლოეთის ქვეყნებისა და ფინეთის რეკორდი დაამყარა 3000 მეტრზე წინაღობებით რბენაში — 8.23,0. შევილის რეკორდით 11 ადგილზეა ა. გერლერული — 8.23,4. ლ. ვირენმა მოიგო 5000 მეტრზე რბენა — 13.32,0. მსოფლიოს ექს-რეკორდსმენმა ი. კანუნენმა (ორივე — ფინეთი) შუბი 84,76 მეტრზე ტყორცნა. შევილი ი. დალგრენი 217 სანტიმეტრზე გადასტა. იგივე სიმაღლე აიღო ფინელმა ლ. ვისკარი-მაკი, ოღონდ მას მეტი ცდა დასჭირდა.

ოლიმპიადის ეპროანი

XX ოლიმპიური თამაშების პროგრამაში სპორტის 21 სახეობა შეიღ. ერთ ქვეყანაში მაყურებლებს შეიძლება მოკრივება შეჯიბრების ნახვა უფრო სურდათ, მეორე ქვეყანაში — ტილობისა, მესამეში — ფეხბურთისა. „ეგროვიზია“ და „ინტერვიზიის“ სისტემებში შემავალი ყველა სახელმწიფოს სურვილის საყენებთ დამაყოფილება შეუძლებელია. აი, რატომ არის, რომ ეგრეთ წოდებული მსოფლიო პროგრამის ჩამოყალიბებისას ნასში შეტანილია შეჯიბრებები რომელთა ტრანსლაციითაც სახელმწიფოების უმეტესობაა დანტერესებული.

მაგრამ ამ მსოფლიო პროგრამას ერთი არსებითი ნაკლი აქვს. მასში საყენებთ უგულვებლყოფილია სპორტული თამაშები. მავალითად, სსრ კავშირისა და მესიკოს ფეხბურთელთა უნდების მატჩი მხოლოდ ამ ორი სახელმწიფოს ასობრტის მოყვარულებს აინტერესებთ. კრივი შეჯიბრების ნახვა კი ერთბაშად 56 სახელმწიფოში სურთ. როგორ იქნება საქმე?

რადიომაუწყებლობისა და ტელევიზიის საერთაშორისო ორგანიზაციას „ინტერვიზიის“ არსებითი საშუალება ექნება გადასცეს დამატებითი პროგრამა, რომელიც სოციალისტური ქვეყნების ტელემაყურებელთა სურვილს ითვალისწინებს საბჭოთა კავშირმა მავალითად, პროგრამაში შეიტანა სსრ კავშირისა და გერ-ის კალაბურთელთა მატჩი, სსრ კავშირისა და მესიკოსის ფეხბურთელთა შეხვედრა, დანია — სსრ კავშირის ხელბურთელთა თამაში და ა. შ.

და 30 წუთზე, დღე-ღამეში გადაცემებს დაახლოებით 5 საათი დაეთმობა. 1 სექტემბრიდან მეორე პროგრამით საბჭოთა დღეებში 19-20 საათზე, ხოლო მათბ-კვირას უკრო აბრეც მოწყობა ტრანსლაციის ოლიმპიადიდან. XX ოლიმპიურ თამაშებს პროგრამა „ერვიაც“ გააშუქებს. რადიოთი ოლიმპიადის ფინალური შეჯიბრებების რეპორტაჟები მოწყობა პროგრამა „პიაიკით“. თამაშების გახსნა და დახურვა პირველი პროგრამით გადაიცემა. სპორტულ დღეებში მოიხსენებ 12 საათსა და 10 წუთზე, 18 საათსა და 40 წუთზე და 25 საათზე პირველი პროგრამის რადიოსადღეებში.

არ უნდა დაგვაიწყდეს, რომ მოსკოვსა და მიუნქენში შორის დროში სხვაობა 2 საათია. სპორტის ცალკეულ სახეობებში დასკნითი შეჯიბრებები ტელევიზიანზე იმავე დღეს ვერ მოხვდება. მათს ვიდეოჩანაწერს მეორე დღითი ნახავთ. საბჭოთა ტელევიზიის განზრახული აქვს მოაწყოს საბჭოთა და კანადის პროფესიონალი პოკერისტების შეხვედრების ტრანსლაციაც სინდელის ის ქმნის, რომ მატჩები სექტემბრის პირველ რიცხვებში მოწყობა, როცა მიუნქენში ოლიმპიური მატალოები იქნება გაჩაღებული. მოუხედავად ამისა, 3 და 5 სექტემბრის ვარაუდობენ სსრ კავშირისა და კანადის ნაკრები ბუნდების მატჩების ჩვენებას მონრეალიდან და ტორონტოდან.

უნდა აღინიშნოს ერთი ასეთი დეტალიც: მიუნქენიდან ოლიმპიური თამაშებისა და სსრ კავშირ-კანადის პოკერისტების შეხვედრების ტრანსლაციის დროს გამოსასულდება ფურადი იქნება. შ. მილია-ვახაივი, ცენტრალური ტელევიზიისა და საკავშირო რადიოს სპორტის განყოფილების გამგე. „პრავდა“. № 233 (1974).

პირველი 6 ადგილი

ბრისსელი, 21 აგვისტო. ხუთი ეტაპისგან შემდგარ მედიის ველორბოლაში პირველი 6 ადგილი საბჭოთა სპორტსმენებმა დაიკავეს. საუკეთესო გორაკელი ვ. ლიხაროვი, მომღევიბო ადგილებზე კი გავიდნენ ნაოჩიკელი ი. ტრიფონოვი, მინსკელი ვ. მასკო, ჩემოქსარელი ვ. იარდი, თმკელი გ. კონსატოვი და კუბიშველი ბ. შუხოვი. იაროსლაველი ი. მიხაილოვი IX ადგილზე ვავდა. საბჭოთა ველოსპორტის უმრავლესობისთვის ეს შეჯიბრება უკანასკნელი იყო ოლიმპიადის წინ.

სამაჯლისის პროგრამით

ბუდაპეშტი, 21 აგვისტო. ოლიმპიური ტურნირისთვის საშადალის პროგრამით ბოლო ამხანაგურმა მატჩი უნგრეთის ფეხბურთელთა ნაკრებმა უნგრეთის დედაქალაქის სტადიონზე ჩაატარა. მასპინძლებმა ანგარიშით 2:0 სძლიეს კიოსნის გუნდს. დასავლეთგერმანელთა კარში ბურთები გაიტანეს ლუნიან და კოზმა.

შესარჩენი შეჯიბრების შედეგ

აუბსპურბი, 20 აგვისტო. პოლონეთისა და ესპანეთის კალათბურთელთა ნაკრები გუნდები მიუნქენის ოლიმპიურ თამაშებში იასპარეზებენ. ეს ცნობილი ვახდა აქ გამართული შესარჩევი შეჯიბრების შემდეგ. პოლონელებს ოლიმპიური ტურნირის გახსნა ხვდათ წილად — 27 აგვისტოს ისინი ფლოპინების ნაკრებს შეხვდებიან. პოლონეთის გუნდი წინასწარ „ბ“ ჯგუფში ითამაშებს, ხვდაც სსრ კავშირის ნაკრებზე შედის. ესპანელები წინასწარ „ა“ ჯგუფში გამოვლენ.

საპატო გუნდები „საქართველოს“

სსრ კავშირის საფეხბურთო ჩემპიონატში საზაფხულო არდადეგებია, რაც დაკავშირებულია სსრ კავშირის ნაკრების ოლიმპიურ თამაშებში მონაწილეობასთან. შესვენებისას ოსტატთა გუნდები ამხანაურმა მატჩების ჩასატარებლად გაემგზავრებინათ უცხოეთის ქვეყნებში, სოციალისტური მიზნით. საზღვარგარეთულ გუნდებს, მოსკოვის „დინამო“ უკვე ამერიკაშია, სადაც აშშ-სა და კანადის გუნდებთან ითამაშებს. გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის ფეხბურთელები ლევიის გარდა ვორთმილიოვ-რადში და ბაქოში ითამაშებენ.

საპატოთა კავშირის სხვადასხვა ქალაქში საჩვენებელ მატჩებს გამართავენ მოსკოვის გუნდები ცსკა, „სპარტაკი“, „ტორპედო“ და ალმა-ათის „ვირათი“.

მორიგი ცვლილებები მოსდა საკავშირო ჩემპიონატის კალენდარში. იმას-

და ლიბანის გუნდებთან, შემდეგ კი პოლონეთს გაემგზავრება. გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის ფეხბურთელები ლევიის გარდა ვორთმილიოვ-რადში და ბაქოში ითამაშებენ.

საპატოთა კავშირის სხვადასხვა ქალაქში საჩვენებელ მატჩებს გამართავენ მოსკოვის გუნდები ცსკა, „სპარტაკი“, „ტორპედო“ და ალმა-ათის „ვირათი“.

მორიგი ცვლილებები მოსდა საკავშირო ჩემპიონატის კალენდარში. იმას-

თან დაკავშირებით, რომ ვორთმილიოვ-რადის „ზარას“ და მოსკოვის „დინამოს“ 4-4 მითამაშებენ სსრ კავშირის ოლიმპიურ ნაკრებშია, ამ გუნდებს მატჩები გადატანილია. კერძოდ, „ზარას“ შეხვედრები კიევის „დინამოსთან“ (3 სექტემბერს) და მოსკოვის „სპარტაკთან“ (8 სექტემბერს), აგრეთვე, მოსკოვის „დინამოს“ მატჩები თბილისის „დინამოსთან“ (2 სექტემბერს) და „არარატთან“ (7 სექტემბერს) მოგვიანებით შედგება.

პეტიც შეიკლავოდა

ქუთაისი. ცენტრალური სტადიონი. 19 აგვისტო. „ტორპედო“ (ქუთაისი) — „შახტიორი“ (ყარაღანდა) 3:1 (2:0).

„ტორპედო“: გრძელიშვილი, ფრიდმანი, პეტროვი, მირონოვი, ჯობინაძე, ოქროპირაშვილი (კოლაძე), ლენოვი (შელია), ამბარცუმიანი, ფესტავანიძე, ხერხაძე, ჯ. სილაგაძე.

„შახტიორი“: ვოლოკოვი, პოლიანი, ანარბეკოვი, გერასიმენკო, ვალკოვი, კოტოვი (ბოჩარნიკოვი), სალოვი (ლუკიანჩუკი), ნოვიკოვი, აბგოლოცი, ისაკოვი (კრივულინი), სავერეკოვი.

მსაჯი ვ. ლიპატოვი (მოსკოვი).

დუბლიორები — 4:8 „ტორპედოს“ სასარგებლოდ.

დას უძლიერესი ბურთი გაგზავნა „შახტიორის“ კარში, 5 წუთის შემდეგ კი სვეტიცხა და ვოლოკოვი მხად არ აღმოჩნდა ბურთის ასაღებად — 2:0.

ყარაღანდელთა ტაიმის დასასრულს სცადეს მდგომარეობის გამოსწორება, მაგრამ გრძელიშვილმა აკრობატული ნახტომით მოიგვინა კოტოვის დარტყმა, მერე კი ბოჩარნიკოვმა ააცდინა ბურთი მხარს.

შესვენების შემდეგ კვლავ „ტორპედო“ უტეხდა. „შახტიორის“ მეკარემ და მცველებმა რამდენიმეჯერ ისინებს გუნდი სახიფათო ვითარებაში, 62-ე წუთზე კი შეცდომა დაუშვა გრძელიშვილმა და პეტროვმა შედ კარის სახიდან გამოიტანა ბურთი.

66-ე წუთზე სტუმრებს კიდევ ერთხელ მოუხდათ თამაშის დაწყება კენტრიდან. ეს გოლი დიდი ოსტატობით, ფრეჭტურად გაიტანა ხერხაძემ. მან დრიბლინგით აუარა გვერდი შედისედ რამდენიმე მცველს, გავიდა მეკარის პირისპირ და ზუსტად დარტყა.

78-ე წუთზე „შახტიორმა“ ისარგებლა იმით, რომ ტორპედოელებმა რამდენიმე უკლებს ტემპს და ნოვიკოვმა შეძლო საპასუხო ბურთის გატანა. ამის შემდეგ ქუთაისელებს კვლავ შეეძლოთ კარის აღება: 82-ე წუთზე გარდევინა ვასული შელა მოცელეს „შახტიორის“ მცველებმა, რისთვისაც მსაჯმა 11-შეტრიანი დანიშნა. სილაგაძის სუსტი დარტყმა ვოლოკოვმა მოიგვინა.

ფინალის საგზურებისთვის

სსრ კავშირის ქალთა და ვაჟთა საჭადრაკო ჩემპიონატები მუდამ ბევრ ცნობილ და ასახლებელ მოჭადრაკეს ინიციატ. მით უმეტეს საინტერესოა წლებადილი ტურნირები, რომლებიც მსოფლიო პირველობის ზონალური შეჯიბრებებიცაა.

ვაჟთა მე-40 ჩემპიონატის ფინალი ბაქოში გაიმართება 16 ნოემბრიდან 19 დეკემბრამდე, სათამაშოდ მიწვეული არიან გამოჩენილი დიდოსტატები ბ. სპასკი, ტ. პეტროსიანი, მ. ტალი, ვ. სმისლოვი და სსრ კავშირის ჩემპიონი ვ. სავონი. დანარჩენ მოჭადრაკეთაგან

დაინიშნა ოთხი ნახევარფინალური ტურნირი. ორი შეჯიბრება უკვე ჩატარდა უფროსდა და ჩელიბინსკში, ორიც კალინინგრადსა და დიღაზში დაიწყო.

ნახევარფინალურ ტურნირებში საქართველოს მოჭადრაკეები ჩაიხიზნენ. უფროსადმი, როგორც ცნობილია, ითამაშა დიდოსტატმა ბ. გურგენიძემ, მაგრამ ფინალში ვერ მოხვდა: 8 ქულა მოაგროვა 17-დან და X-XIV ადგილებზე გაიყო.

ფინალის საგზური მოიპოვა დიდოსტატმა ე. გუფელდმა, რომელმაც

11 ქულა მოაგროვა და II-V ადგილებზე გაიწილა.

ფინალში თამაშის უფლებებისთვის კალინინგრადში თამაშობენ თბილისელი ოსტატები რ. ჯინჯოლია, მ. სელია და ვ. ჯანგვეი, ხოლო დიღაზში — საქართველოს ჩემპიონი, ოსტატი თ. გორგაძე. სტარტზე ჯინჯოლია შეიძლება სელია დიდოსტატა ბ. სუტინის ჯანსაღი თავისებური რეკორდი დაამყარა: მან და დიდოსტატმა ი. ბალაშოვმა ყველაზე გრძელი, 124-სულიანი პარტია ითამაშეს (იგი ყამით დაამთავრა).

ამ ნახევარფინალური ტურნირებიდანაც ფინალის მხოლოდ ოთხ-თხუთსაგზური გაიყვანა.

ქალთა 32-ე ჩემპიონატის ფინალს ვრეგანი უმასპინძლებს 1 ნოემბრიდან 3 დეკემბრამდე. ტურნირში მიწვეული არიან ნ. გაფრინდაშვილი, მსოფლიო პირველობის პრეტენდენტთა მატჩების მონაწილენი ნ. ალექსანდრო, ტ. სატულუვაკია, ა. კუშნირი და სსრ კავშირის ჩემპიონი ი. ლევიტინა.

სხვა ფინალისტების გამოსავლებიდანაც სვერდლოვსკში, კლიაპედანში, დონეცკსა და ყდაბოვში ნახევარფინალური ტურნირები გაიმართა. მათში საქართველოს წარმომადგენლებიც მონაწილეობდნენ, მაგრამ ფინალში ვერც ერთი ვერ მოხვდა. სვერდლოვსკში თამაშობდა ოსტატობის კანდიდატი ნ. ჩიქოვაძე. მან 5,5 ქულით (13-დან) მხოლოდ IX-XI ადგილებზე გაიყო. კლიაპედანში იყო პირველობის პრეტენდენტი თ. კაჭაიაძე. მისი შედეგია 5,5 ქულა, X-XI ადგილები. დონეცკში ითამაშა ოსტატმა ც. კობაიძემ. მან 7 ქულით VI ადგილი დაიკავა. ყდაბოვში გამოდიოდა ოსტატობის კანდიდატი ც. კახაბრიანი — 6 ქულა და VII ადგილი.

წინა მატჩისგან განსხვავებით, როცა ჩვენმა გუნდმა საკუთარ მიწოდარზე დასაწინააღმდეგო იწყებდა, ტორპედოელებმა ამჯერად გაცილებით ორგანიზებულად, ენერგიულად და პონდოზებით ითამაშეს. განსაკუთრებით კარგად გამოიყურებოდა კოლექტივი იერიშის დროს. საუკეთესოდ, ეროვნულად შეთანხმებით ითამაშეს ხერხაძემ და სილაგაძემ, მარჯვენა ფლანგზე კვლავ გამოიჩინა თავი ფესტავანიძემ, შეტყვის სისტემატური მონაწილენი იყვნენ ნახევარმცველები ლენიოვი და ოქროპირაშვილი.

ს. ნიჰარაძე. (ტელეფონით, ჩვენი კარ.)

კაცმა რომ თქვას, ქუთაისელებს უკეთესი ანგარიშითაც შეეძლოთ მატჩის დასრულება, თუმცა გამარჯვება ისედაც დამატარებული იყო.

უკვე მე-2 წუთზე სილაგაძემ ძელს მოახვედრა ბურთი, ხოლო უკუგდებულ ბურთს ფესი ააცილა ფრიდმანმა. შემდეგ ვოლოკოვი ძელი ბურთების აღება მოუხდა ხერხაძისა და სილაგაძისგან.

მასპინძელთა განუწყვიტებელი იერიშებში შედეგიანი გამოდგა ლენიოვის მოტრფილი დარტყმები. ჯერ 25-ე წუთზე მან დაახლოებით 23 მეტრის მანძილი-

19 აგვისტოს ორჯონიძეში ერთმანეთს შეხვდნენ ადგილობრივი „სპარტაკი“ და პერმის „სვეზდა“. მასპინძლებმა ძლიერად ითამაშეს და ლიბანის კავშირში მყოფი სტუმრები დაამარცხეს ანგარიშით 3:1.

„სიჭაბუქის თასი“ ჩვენია!

ნოვოროსიისკი, 20 აგვისტო. (დედებით, ჩვენი სპეც. კარ.) აქ დამთავრდა „სიჭაბუქის თასის“ საკავშირო გათამაშება ნორჩ ფეხბურთელთა შორის.

ტურნირის გამაწყვეტი მატჩი საქართველოსა და ბელორუსიის გუნდებს შორის მომწყო. ქართველებმა ფეხბურთელებმა, რომლებსაც მხოლოდ გამარჯვება მოუხდათ თასს, საუკეთესოდ ჩაატარეს ეს დასკვნითი შეხვედრა, მეტოქე დაამარცხეს და პრიზი მოიპოვეს.

გუნდს ხელმძღვანელობდნენ საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელები ა. ვარდაიშვილი და თ. კუბლაშვილი.

სსრ კავშირის ჩემპიონატი

გა მასპინძელთა მოთამაშე მწვრთნელი ი. ბირულა, რომელმაც თავის გუნდს 18 ქულა მოუტანა.

ლენინგრადში ადგილობრივმა „ბურევესტნიკმა“ წააგო მოსკოვის „ფილისთან“ — 6:9 (3:3). მოსკოველთაგან საჯაროობით ორჯერ მიაღწია წარმატებას ბ. ივანოვმა.

„სოვეტსკი სპორტის“ პრიზები

დამთავრდა გუგუფური ტურნირები გაზეთ „სოვეტსკი სპორტის“ პრიზზე. რიგში გაიმარჯვეს ადგილობრივი „დინამოს“ ჰოკეისტებმა, მოსკოვში — ცსკა-მ, ჩელია-

ბინსკში — გორკის „ტორპედომ“, ლენინგრადში — მოსკოვის „სპარტაკმა“.

ამ ტრადიციული სავრთავორისო შეჯიბრების ნახევარფინალური მატჩები 13 სექტემბერს გაიმართება.

„ტყაპის ბურთის“ პრიზები

პრასნოდარში, 21 აგვისტო (დედებით, ჩვენი სპეც. კარ.). ნორჩ ფეხბურთელთა „ტყაპის ბურთის“ საკავშირო ფინალურ ტურნირში საქართველოს წარმომადგენლებმა მორიგი გამარჯვება მოიპოვეს ტაყაპის წარმომადგენლებთან შეხვედრაში (4:0) და

400 - გ ა ზ კ ლ ე თ ე ე

თბილისის საფეხბურთო და მსუბუქი მრეწველობის 400 მუშაკი-სარეაბილიტაციო და მათემატიკის კომპლექსის, № 1 და № 7 სატრაიკოტაო ფაბრიკებისა და სხვა საწარმო-დაწესებულებათა წარმომადგენლები მოვიდნენ ბაზალეთის ტბაზე. რათა ღირსეულად აღენიშნათ ფიზკულტურების საკავშირო დღე. ჩაებარებინათ მშდ კომპლექსის ნორმატივები.

შეჯიბრებათა პროგრამაში იყო ცურვა, ნიჩბოსნობა, ხელუბნობა, ტყორცა, რუნა მოკლე დისტანციებზე, ბიროთვის ჯგრა და სხვ.

შეჯიბრებებმა წარმატებით ჩაიარა. 250 მონაწილემ ნორმატივები ჩააბარა ვერცხლის, 40-ზე მეტმა კი ოქროს სამეგრე ნიშანზე.

გადაწყდა მასობრივი სტარტები ბაზალეთის ტბის მიდამოებში სისტემატურად მოეწყოს.

ა. კოვალიოვი.

„შეპარდენის“ წარმატება

სსრ კავშირის საპატო ფლოტის დღის აღმნიშვნელ ზეიმთან დაკავშირებით მოსკოველებმა ავიატორებმა გამართეს ფეხბურთელთა ტურნირი, სადაც თბილისის აერობორტის გუნდი — „შეპარდენი“ მიიწვიეს.

თბილისელებმა საუცხოოდ ჩაატარეს ტურნირი, დაამარცხეს შეტემეტრეოს (1:0), დომოდედოვოს (2:0), ვსუეთოვოს (3:1) აერობორტების გუნდები და გარდამავალი თასი მოიპოვეს.

თ. კალათოვიძე.

წარმტაცი სანახავი იყო ამ დღეებში ბაზალეთის ტბის ახლომდებარე მიდამოები. აქ გავრავდნენ ლოზუნგები, მშდ კომპლექსის ცხრილები, სპორტსმენები გამოწყობილი იყვნენ ლამაზ ფორმაში.

ა. კოვალიოვი.

სამედიცინო სპორტი

ახსინდა მოსწავლეთა VII რაიონულ სპარტაკიადში საშუალო და

ჩაგვლიანი სკოლების წარმომადგენლები მონაწილეობდნენ. საშუალო სკოლების მეტობრებაში ყველას აქონეს ასპინჯელები. II ადგილებზე არიან სოფ. ოშორის დიხუტურელები, ხოლო III — სოფ. დამალის ნორჩები. რვაწლიანი სკოლების ასპარეზობაში გაიმარჯვეს სოფ. იდუმალის მოსწავლეებმა. II ადგილებზე არიან საროელები, ხოლო III — რუსთაველები.

ა. ფონსეპარაშვილი, რაიონის ბავშვთა სპორტსკოლის დირექტორი.

აბაშა გაიმართა სოფლის სკოლების მოსწავლეთა პირველთა

მძლეოსნობაში შეჯიბრებაში 9 საშუალო და 8 რვაწლიანი სკოლის 138 სპორტსმენი მონაწილეობდა. საშუალო სკოლების კოლექტივთა შორის გუნდური პირველობა ნეასაკოვოელებმა მოიპოვეს, რვაწლიანი სკოლებში კი მაიდნელებმა.

რ. ზანტურა.

ტირ.	თარიღი	ქალაქი
24-ე	30. VIII	ყარაღანდა
25-ე	10. IX	სარკოვი
26-ე	26. IX	ერევანი
27-ე	30. IX	იაროსლავლი
28-ე	10. X	ჩელიბინსკი
29-ე	20. X	მოსკოვი
30-ე	30. X	ვორთმილიოვგადი
31-ე	10. XI	რივა
32-ე	20. XI	კურსკი
33-ე	30. XI	თბილისი
34-ე	10. XII	ფაშანი
35-ე	20. XII	გორკი
36-ე	30. XII	მოსკოვი

ალკოჰოლიზმს ჩვენს წრეში რა უნდა?

ალკოჰოლიზმს და ლითონს მსოფლიოში დიდი ხანია დაკარგა სოციალური მნიშვნელობა. ბოლო წლებში ალკოჰოლიზმის შემთხვევები მნიშვნელოვნად მცირდება, მაგრამ ზოგჯერ მაინც გვხვდება ახალგაზრდებში. სამწუხაროდ ამ ახალგაზრდებს შორის სპორტსმენებიც არიან. არა ერთი და ორი მაგალითია ცნობილი, როცა ალკოჰოლის გავლენით სპორტული ნიჭით დაჯილდოებულ ახალგაზრდას სამარცხვინოდ დაუტოვებია ხარბილი ბეჭი დიდი მომავლის სპორტსმენი, რომელსაც საერთაშორისო აღიარებას უწინასწარმეტყველებდნენ, სწორედ ლითონს დაღუპა. იგი ფსიქიკურად დაქინებულა, პირფარეზად და საზოგადოებრივად გადავიწყობლა.

უპირველეს ყოვლისა, ყურადღება უნდა მიექცეს ალკოჰოლის მიმართ გამძლეობის (ტოლერანტობის) ცვლილებას. თუ გამძლეობა მატულობს და პიროვნება ახლა უკვე თავისუფლად იტანს დიდი რაოდენობით სასმელს ორგანიზმის ყოველგვარი ფერით წოდებული თავდაცვითი რეაქციების (გულისრევვა, პირღებინება და სხვ.) გარეშე, ეს ბევრ შემთხვევაში უკვე პირველი მათემატიკური ალკოჰოლიზმის, როგორც დაავადების, განვითარებისაა. თუ განმარტული ადამიანი დიდი რაოდენობით ალკოჰოლს ვერ იტანს, დაავადებისთვის მისი დაზიანება იზრდება და სწრაფად დაიწყოფა. მისი მათემატიკური რეაქცია (მომწამელებად) ითვლებოდა მისთვის.

დღის შემდეგ მანამ სვამენ, სანამ ფეხზე დგომა შეუძლებელია. მესამე და ამავე დროს მეტად ჯავრცელეული ნიშანია თროსა, რომლის შემდეგაც ადამიანს აღარ ასხვავს სიმთვრალეში ჩადგენილი.

საინტერესოა მეთხვე ნიშანი, რომელსაც პირობითად შეიძლება ნაძალადეობა ეწოდოს. ამ დროს მსმელი ფსიქიკურად დამოკიდებული ხდება ალკოჰოლზე. ადამიანს, მართალია უშუალოდ ავადმყოფური ლტოლვა, მაგრამ გრძობს ამ ნაძალადევი მიღწეობას და ებრძვის მას (დასაწყის სტადიაში პიროვნება ამ ფსიქოლოგიურ ბრძოლაში ხშირად იმარჯვება კიდევ).

თუ მანამდე ორთახს რაღაც ფსიქოლოგიური მოტივებით მაინც ხსნიდნენ („უსერსული იყო უარი შეთქვა“, „სწრაფად სვამდა“ და ა. შ.), ახლა ალკოჰოლის მიღება თვითმხრად იქცევა. დაავადების ამ საწყის სტადიაში ხმა ხშირად განპირობებულია არა გარეგანი მიზეზებით, არამედ უფრო დამოუკიდებელი, შინაგანი ლტოლვით. ავადმყოფური უკვე მართ სვამენ, ერთდროს ალკოჰოლური დაავადების საწყისი სტადიისთვის დამახასიათებელია კიდევ ერთი ნიშანი, რომელსაც ასეთი-ნებისმიერი სინდრომი ეწოდება. ეს ნიშანი გულისხმობს ავადმყოფობის ფსიქო-ფიზიკურ გადაღობას. მთავრობისთვის, უძღურებისა და სასუსტის გრძობას, ადვილ ნერვულ ავსუნებადობას, ფიზიკურ გამოღებვას, მოვამელობას, შინაგან აფორიაქებას და ამაღლებობას. საგულისხმოა, რომ ასეთი ასეთი-ნებისმიერი სინდრომი მდგრადობა არაა უშუალოდ დაკავშირებული სის დაღებთან. ეს მდგრადობა გრძელდება ერთ წოდებულ ვალკოჰოლ პერიოდშიც.

მეტად საგულისხმოა ნიშანი, რაც დასაწყის სტადიაში მადის თავისებურ ცვლილებას იხსნა. თუ წინათ ალკოჰო-

ლი მადის მომტაცებს იწყებდა და მისი მიღება უპირატესად შესაფერ გარემოში ხდებოდა, ახლა უკვე ალკოჰოლი აქვეითებს მადს: ავადმყოფობის სის დროს იწყებდა უკვე, შეუძლებელი სეან რეული შემთხვევით ადვილას, ფეხზე მდგარს, დახლოვან...

და ბოლოს, საჭიროდ მივაგანია შეიქმნე კიდევ ერთ ნიშანსაც, რომელიც ასევე დამახასიათებელია დაავადების საწყისი სტადიისთვის. მაინც, როცა განმარტული ადამიანს წინადილი (საღამოს) დათობის შემდეგ დილა ადვილად უძირს. აქვე ბევრი უსიამოვნო ფიზიკური შეგრძობა, გაბრუებულობა, ავადმყოფობა ამ სტადიაში, მიუხედავად მიღებული ალკოჰოლის რაოდენობისა და გვიან დაინებისა, აღიარება იღვიძებენ „სადი გონებათ“.

ზოგიერთ მეთხველს შეიძლება დაეხადოს კითხვა: რატომ არ შეეძლება ალკოჰოლური დაავადებისთვის ასეთ დამახასიათებელ და ყველაზე ადვილად უნდას, როგორცაა გამოხატობა? უნდა შევნიშნოთ, რომ ეს ახასიათებს დაავადების არა პირველ, საწყის, არამედ შემდგომ — მეორე სტადიაში. საწყის სტადიაში იგი შეიძლება შეგხვდეს მხოლოდ გამონაკლისის სახით უსიამოვნო შემდეგ, ამავე დროს, ეს ნიშანი უმყარია და მისი ჩაქრობისთვის ალკოჰოლის მიღება მუდამ როდ აუცილებელია.

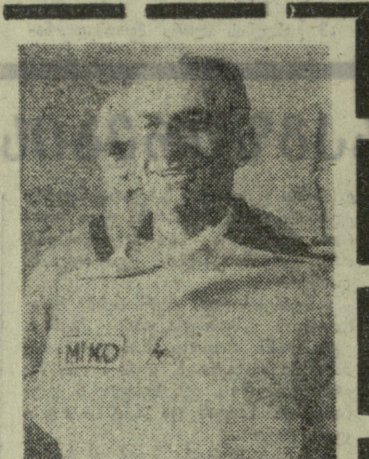
გამონაკლისების ნიშნის ჩამოყალიბება ხშირად უკვე მიუთითებს ავადმყოფობის ორგანიზმში სულ უფრო მკვეთრად გამოსატყვევებელ ცვლილებებზე და წარმოადგენს თავისებურ საშიშ წინასწარმეტყველებს მთელ — შესაბამის სტადიაში გადახვებისას.

მეორე სტადიაში ამ ძირითად ნიშანთან ერთად გამოსატყვევებელი ორგანიზმის ნიშნები და სხვ., რაც საჩინოსად არის გამუქებული როგორც სპეციალურ ლიტერატურაში, ისე ფართო პრესაში.

შემომამოთხოვლი წინასწარმეტყველებული ნიშნები პირობითია, მეტად ან დივიდუალური და ჯერ კიდევ მოითხოვს დახვეწას, მაგრამ მათი ძალიან მნიშვნელოვანია ალკოჰოლიზმის დასაწყისის გამოსაჩინობად. აქვე ხაზი უნდა გაუვსავთ, რომ არც ერთ ცალკეულ ნიშანს დაკარგვია არ შეიძლება. ლითონის დასაწყისზე ეჭვის მიტანა შესაძლებელია მხოლოდ მაშინ, როცა მოცემულია ყველა ნიშნის ერთობლიობა (რასაკვირველია, გამოსატყვევების განსხვავებული მაჩვენებლებით), ხოლო მათს ფონზე გარკვეულად შესაძლებელია პიროვნების ერთგვარი სწრაფად დამოკიდებულება ყველაფრისადმი, მოვლათის გრძობის დაკვირვების ყოველნების და სხვ.

ალკოჰოლიზმის ერთ-ერთი პირველი ადვილი უკავია იმ ფაქტორთა შორის, რომლებიც ხელს უწყობენ და ხშირად უშუალოდ განპირობებენ სტადიის შინაგანი და ნერვოზიზაციური დაავადების აღმოცენებას. იგი ხშირად წარმოადგენს პიროვნების სტადიის მარტვის (პროფესიული წარუმატებლობა, საზოგადოებრივი კარბი, პიროვნული გადაგვარება და სხვ.) მიზეზს და შინაგან აყენებს მოსახლეობის ყველაზე შრომისუნარიან ნაწილს. სწორედ ამიტომ, ალკოჰოლიზმის საწყისი სტადიის ცოდნას უფრო მეტი ყურადღება უნდა დაეთმოს ამ დაავადების წინააღმდეგ ნაყოფიერი ზომებისთვის. ამ შრომის განსაკუთრებით ეფექტური ღონისძიებებია მუშაკების და ტარდება საქართველოს სსრ განმარტების დაცვის ხანისხროს მ. ასათიანის სახელობის ფსიქიატრიის სასპეციალური-საკვლევი ინსტიტუტში, ინსტიტუტის დირექტორის, მსოფლიოში სახელმისაწვდომი მეცნიერის, ავადმყოფის ა. შურაბაშვილის ხელმძღვანელობით.

სწრაფად ფრანგმა კინომახილამა ლუი დე ფიუნესმა მსოფლიოს პროფესიონალ ველოსიპედისტთა ყველაზე ავტორიტეტულ რბოლაში „ტურ დე ფრანსში“ მონაწილეობის მიღება განიზრახა, მაგრამ ხაჭაძე მისთვის რაცის იქით არ წასულა. თუნცა ამავე კი ათასობით მკურნალობის აღტაცება გამოიწვია, როგორც ცნობილია, რბოლაში გამარჯვება ხელგაწილად მუდმივად მარბოლელმა იღო მერქამა.

ალკოჰოლური დაავადების საწყისი სტადიისთვის დამახასიათებელია კიდევ ერთი ნიშანი, რომელსაც ასეთი-ნებისმიერი სინდრომი ეწოდება. ეს ნიშანი გულისხმობს ავადმყოფობის ფსიქო-ფიზიკურ გადაღობას. მთავრობისთვის, უძღურებისა და სასუსტის გრძობას, ადვილ ნერვულ ავსუნებადობას, ფიზიკურ გამოღებვას, მოვამელობას, შინაგან აფორიაქებას და ამაღლებობას. საგულისხმოა, რომ ასეთი ასეთი-ნებისმიერი სინდრომი მდგრადობა არაა უშუალოდ დაკავშირებული სის დაღებთან. ეს მდგრადობა გრძელდება ერთ წოდებულ ვალკოჰოლ პერიოდშიც.

მეტად საგულისხმოა ნიშანი, რაც დასაწყის სტადიაში მადის თავისებურ ცვლილებას იხსნა. თუ წინათ ალკოჰო-

ლი მადის მომტაცებს იწყებდა და მისი მიღება უპირატესად შესაფერ გარემოში ხდებოდა, ახლა უკვე ალკოჰოლი აქვეითებს მადს: ავადმყოფობის სის დროს იწყებდა უკვე, შეუძლებელი სეან რეული შემთხვევით ადვილას, ფეხზე მდგარს, დახლოვან...

და ბოლოს, საჭიროდ მივაგანია შეიქმნე კიდევ ერთ ნიშანსაც, რომელიც ასევე დამახასიათებელია დაავადების საწყისი სტადიისთვის. მაინც, როცა განმარტული ადამიანს წინადილი (საღამოს) დათობის შემდეგ დილა ადვილად უძირს. აქვე ბევრი უსიამოვნო ფიზიკური შეგრძობა, გაბრუებულობა, ავადმყოფობა ამ სტადიაში, მიუხედავად მიღებული ალკოჰოლის რაოდენობისა და გვიან დაინებისა, აღიარება იღვიძებენ „სადი გონებათ“.

ზოგიერთ მეთხველს შეიძლება დაეხადოს კითხვა: რატომ არ შეეძლება ალკოჰოლური დაავადებისთვის ასეთ დამახასიათებელ და ყველაზე ადვილად უნდას, როგორცაა გამოხატობა? უნდა შევნიშნოთ, რომ ეს ახასიათებს დაავადების არა პირველ, საწყის, არამედ შემდგომ — მეორე სტადიაში. საწყის სტადიაში იგი შეიძლება შეგხვდეს მხოლოდ გამონაკლისის სახით უსიამოვნო შემდეგ, ამავე დროს, ეს ნიშანი უმყარია და მისი ჩაქრობისთვის ალკოჰოლის მიღება მუდამ როდ აუცილებელია.

გამონაკლისების ნიშნის ჩამოყალიბება ხშირად უკვე მიუთითებს ავადმყოფობის ორგანიზმში სულ უფრო მკვეთრად გამოსატყვევებელ ცვლილებებზე და წარმოადგენს თავისებურ საშიშ წინასწარმეტყველებს მთელ — შესაბამის სტადიაში გადახვებისას.

მეორე სტადიაში ამ ძირითად ნიშანთან ერთად გამოსატყვევებელი ორგანიზმის ნიშნები და სხვ., რაც საჩინოსად არის გამუქებული როგორც სპეციალურ ლიტერატურაში, ისე ფართო პრესაში.

მ. მისტიაშვილი,
მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, თბილისის მთავარ ფსიქიატრი.

სსრ
საქართველოს
სსრ
სსრ
1945

ავეისტო. „მეგობრობის თასზე“ იუნიორ ხელბურთელთა აქ გამართულ ტრადიციულ საერთაშორისო ტურნირში ყველას ავბებს სსრ კავშირის წარმომადგენლებმა, რომლებმაც შეკიდობის ბოლო დღეს პოლონეთის ნაკრებს სილიეს — 17:15 (8:8). II ადგილზეა ბულგარეთის გუნდი, ხოლო III — პოლონეთის კოლექტივი.

საქართველოს
სსრ
სსრ
სსრ
1945

◆ **სან-რამო** (იტალია), 21 აგვისტო. ნორჩ ფეხბურთელთა აქ დაწყებული ტურნირის პირველ მატჩში „ბურევესტიკმა“ (სსრ კავშირი) იტალიის ქალაქ ალესანდრიას ნაკრებს სძლია — 1:0.

◆ **ამშია**, 21 აგვისტო. დაწყებული გარეთის 50-ე საფეხურით ჩემპიონატი პირველი წრის სასტარტო ტურის 9 მატჩში 45 ბურთი გაიქცა. ეს რესპუბლიკის უმაღლესი ლიგის თამაშებში არსებული შედეგებია.

◆ **ალმცაი** (პოლონეთი), 21

◆ **30503**, 21 აგვისტო. 359 გ სმ მოცულობის ნავიანი მოტოციკლეტის კლასში სსრ კავშირის ჩემპიონატი პირის მედლები არმიელებმა ი. განმაიმ და ნ. ბონდარენკომ მოიხვეჭეს. II ადგილზე გავიდნენ ლატვიელები ვ. პუჩნი და ვ. მასალსკისი, ხოლო III — ასევე ლატვიის წარმომადგენლები ი. კლუვილისი და ი. კუხნეკოვი. „750-ანების“ კლასში სამივე ხაზრით ადვილი რსდსრ-ს მოტოციკლისტებს ხვდათ. თქირ ვ. ტელეგინმა და პ. სოსნოვსკიმ მოიგეს. შეჯარება სოფელ იაკუშენის ძლიერად დასერილ, 324-მეტრიან ტრასაზე გამართა.

პარაშაპა, 19 აგვისტო. პოლონეთის შვედისთანაა დია ჩემპიონატში შეიძლება ერთ-ერთმა მასპინძელმა გრაფინა კრატუვიჩმა 30-მეტრიან დისტანციაზე მსოფლიო რეკორდი დაამყარა — 341 ქულა 360-დან.

მელნიანი, 20 აგვისტო. დინეთისა და შვეციის მძლეობისათა მატჩში მოსაპარებზე პ. ვასალამ (ფინეთი) ევროპის რეკორდი დაამყარა 800 მეტრზე რბენაში — 1.4+5.

კარგ შედეგებს მიღწევს შვედმა რ. ბრუსმა (მადაროს ტყორცა — 65.52 მ) და ფინელმა ა. ხალინმა (400 მეტრზე თარგბენი — 50.8 წამი).

სამაქსოვრო მედალი პიობტავსს

ფაზაურთაღას, რომელიც ბიე გფრ-ის ნაკრებში 50 მატჩს ჩაატარებენ. საზეიმო ვიზიტებში გადაიქცემა ფეხბურთის ერთ-ერთი ფედერაციის სამაქსოვრო მედლები.

ამის წინათ ასეთი მედალი მიიღო ნაკრების მარჯვენა მცველმა პიობტავსმა, რომელიც წარმატებით მონაწილეობდა მსოფლიოთა და ევროპის ბოლო ჩემპიონატებში.

ნაკრების მწვრთნელი შვიცვალა

გულბარათის ფეხბურთი ბოლო დროს კრიზისს განიცდის — ასეთია რესპუბლიკის ფეხბურთის მსხვერპლთა დასკვნა. მართალიც, ბულგარელებს ორი სერიოზული ჩაერბა მიუძღვნა: ერთობ უფრო რთულად გამოვიდნენ ევროპის ბოლო ჩემპიონატში და ოლიმპიური

ტურნირის ფინალში ვერ მოხადნენ.

ყოველივე ამის გამო, ბულგარეთის ფეხბურთის ფედერაციამ მწვრთნელის შეცვლა გადაწყვიტა. ნაკრების სათავეში სპასოვის ნაცვლად ჩააყენეს ბერკოვი. რომელიც წარმატებით ხელმძღვანელობდა სოფლის „ლოკომოტორს“.

◆ **ახლა კოსტა-რიკაში**

უახლოეს სახელა გაითქვა 50-ან წლებში მოწვეულთა არგენტინაში, სადაც იგი სიგორისა და ანკელიოს საუკეთესო პარტიზონი იყო. შემდეგ მასილი თვს მეგობრებთან ერთად იტალიაში გადაბარდა. დიდა დრო გაუვდა მას შემდეგ რაც ეს „შინაშიანი“ საქართველომ არგენტინაში დაბრუნდა, ამასთან, სამივე მწვრთნელი გახდა.

ახლა მასხლოს ახალი თანამდებობა აქვს: იგი მსოფლიო ჩემპიონატისთვის ამზადებს კოსტა-რიკის ნაკრებს.

20000-კი-მეგობრობის მარათონი

30 წლის იტალიელ ტრენერტო ბესის 14 თვე დასჭირდა რომიდან ტოკიოში ფეხით ჩასაგლედალ. მისი გზა (20 ათასი კმ) ახლო აღმოსავლეთისა და აზიის 16 ქვეყნის ტერიტორიაზე გადიოდა. ბესი ყოველდღიურად 14 საათს ტარებდა სიარულში.

რედაქტორი მ. კაპაბაძე.